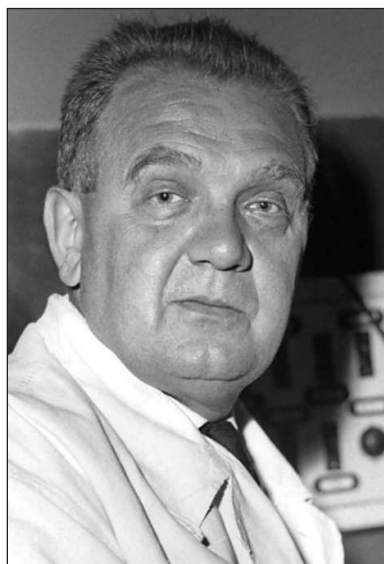

OSOBNÍ ZPRÁVY

JAN VANÝSEK – oftalmolog 20. století

Dne 5. srpna uplynulo 100 let od narození renomovaného českého oftalmologa prof. MUDr. Jana Vanýska, DrSc. Jan Vanýsek navázal na rodinnou tradici. Jeho otec prof. MUDr. Rudolf Vanýsek, žák profesora Thomayera, stál u založení Masarykovy univerzity v Brně, jíž byl později děkanem a rektorem.

Prof. MUDr. Jan Vanýsek, DrSc., po maturitě na reálném gymnáziu absolvoval lékařskou fakultu MU v Brně. V roce 1945 habilituje a odchází na novou lékařskou fakultu do Hradce Králové, kde se v roce 1947 ve svých 36 letech stává profesorem oftalmologie. Na klinice zavádí do praxe celou řadu nových diagnostických a terapeutických metod.

Je otcem elektroretinografie a ultrazvukové diagnostiky v oftalmologii, zavádí pokračující steh u perforující keratoplastiky a jako první u nás implantuje umělé nitrooční čočky.

V roce 1955 je jmenován přednostou oční kliniky LF v Brně, kde pokračuje ve své vědecké a pedagogické práci. Vycho-

vává celou řadu význačných odborníků v oboru. Publikuje více než 100 původních vědeckých prací v domácích i zahraničních odborných časopisech, vydává 3 monografie a 2 učebnice. V 60. letech zastává 11 funkcí ve výborech evropských i světových odborných společností a lékařských organizací. Americká oftalmologická společnost mu uděluje titul „Pioneer of Ultrasonography in Ophthalmology“. Deset let stojí v čele Purkyňovy lékařské společnosti a je předsedou vědecké rady ministerstva zdravotnictví. Na brněnské lékařské fakultě zastává vedle přednosta oční kliniky postupně i funkci děkana a prorektora.

V bouřlivém roce 1969 je zvolen rektorem brněnské univerzity. Na nátlak ministerstva je volba anulována, prof. Vanýsek je zbaven všech funkcí, dostává výpověď a zákaz vědecky publikovat. Důvodem je manifest 2000 slov, ke kterému odmítl uveřejnit odsuzující prohlášení.

Režim krutě zasahuje i do jeho druhé lásky, kterou je sportovní létání. Nositel dvou československých rekordů na vzdálenost v přímé linii na dvoumotorovém letadle je zbaven všech funkcí v Aeroklubu Brno.

Přes veškeré rány osudu prof. Vanýsek nezatrpkl a přesto, že posledních dvacet let života pro pohybové obtíže téměř nepouští svůj byt, stále živě komunikuje se zahraniční odbornou veřejností. O tom, že mu na srdci leží i rozvoj mladé generace, svědčí věnování nemalé finanční částky, kterou jsou oceňovány nejlepší vědecké práce mladých oftalmologů.

Prof. MUDr. Jan Vanýsek, DrSc., je světově uznávaným specialistou. Zůstalo po něm průkopnické vědecké dílo a řada pokračovatelů.

Eva Vlková